

Beleidsmaatregelen tegen Kindhuwelijken en Tienerzwangerschappen in Oeganda en Zambia: een Vergelijkende Analyse

Student: N. A. Ruijters (s4826116)

Begeleider en eerste beoordelaar: MSc I. Talsma

Tweede beoordelaar: dr. E.S. (Lieneke) Ritzema

Rijksuniversiteit Groningen

Faculteit der Gedrags- en Maatschappijwetenschappen

Bachelor werkstuk Pedagogische Wetenschappen

Juni 2025

Aantal woorden: 7492

Abstract

This thesis explores how policy measures in Uganda and Zambia are designed to address child marriage and teenage pregnancy, two critical issues that disproportionately affect adolescent girls and contribute to early school dropout. A comparative, qualitative document analysis was conducted on four national policy documents (two per country) to examine both the similarities and differences in policy approaches. A dual coding approach identified key success factors (e.g. community engagement, SRHR- education, financial support, education and psychological counseling) as well as barriers (e.g. limited sustainability, ineffective legislation, social and cultural barriers and multicomponent interventions). The findings reveal that although both countries share a broad thematic focus and recognize similar policy challenges, there are notable differences in the way these policies are implemented. For example, Zambia's inclusion of community dialogues and broader financial aid contrasts with Uganda's stronger emphasis on family counseling. Interestingly, policies often overlook potential pitfalls of multicomponent interventions and unintended consequences of criminalizing child marriage. Such gaps are previously highlighted in research. Some policy measures, such as reintegration programs and abstinence focused education, were categorized as neutral due to limited evidence in their effectiveness. This study recommends further empirical research on multicomponent interventions and calls for policy improvements that reinforce proven success factors while addressing structural barriers. Strengthening the implementation of the effective strategies can significantly enhance the impact of efforts to combat child marriage and teenage pregnancy and improve educational outcomes for girls.

Inleiding

Onderwijs speelt wereldwijd een belangrijke rol in de ontwikkeling van individuen en samenlevingen. Daarnaast kan onderwijs bijdragen aan meer gelijkheid en groei in een land (Ministry of Education and Health, 2020). Toch profiteert niet iedereen in gelijke mate van deze voordelen, met name genderongelijkheid vormt daarbij een hardnekkig probleem. In veel lage- en middeninkomenslanden (LMCI's) blijft genderongelijkheid een terugkerend probleem, ondanks de aanzienlijke vooruitgang die de afgelopen jaren geboekt is in de toegang en het behoud van meisjes in het onderwijs. (Evans et al., 2021; Psaki et al., 2017; Wodon et al., 2020). Uit het beleidsrapport van World Bank (2012) blijkt dat genderongelijkheid een probleem is omdat het leidt tot lagere school deelname van meisjes, wat op zijn beurt leidt tot matige arbeidsmarktparticipatie en verminderde economische groei van een land.

Psaki et al. (2022) identificeerde verschillende barrières en thema's die invloed hebben op de school deelname van meisjes in LMIC's. De barrières uit deze review omvatten: (a) factoren die voornamelijk meisjes treffen, zoals kindhuwelijken; (b) factoren die jongens en meisjes treffen, maar waarbij de impact ongelijk is door bestaande gendernormen zoals financiële belemmeringen tot onderwijs; en (c) factoren die zowel meisjes als jongens treffen maar waarbij de negatieve gevolgen op onderwijsresultaten groter zijn bij meisjes, zoals een gebrek aan lesmateriaal. Deze drie barrières omvatten elk verschillende thema's die meisjes belemmeren in hun toegang tot onderwijs (Psaki et al., 2022).

Een veelbesproken mogelijke consequentie van kindhuwelijken is het vroegtijdig schoolverlaten van meisjes. Rasmussen et al. (2019) tonen aan dat er sprake is van een sterke samenhang tussen vroegtijdig huwelijk en schooluitval bij meisjes in LMIC's. Daarnaast benadrukken Parsons et al. (2015) dat kindhuwelijken niet alleen invloed hebben op schooluitval onder meisjes, maar dat het indirect ook invloed uitoefent op hun gezondheid en economische kansen in de toekomst. Naast kindhuwelijken wordt het vroegtijdig

schoolverlaten van meisjes in LMCI's ook nauw geassocieerd met tienerzwangerschappen (Clark et al., 2012). Hierbij weerhouden niet alleen financiële redenen meisjes ervan om terug te keren naar het onderwijs na een zwangerschap. Sociale barrières spelen hierbij ook een grote rol, zoals stigma vanuit de gemeenschap, afwijzing door familie of school en negatieve verwachtingen over de rol van meisjes na een zwangerschap (Kaufman et al., 2001).

Zambia en Oeganda behoren tot de landen in Sub-Sahara Afrika met de hoogste percentages kindhuwelijken en tienerzwangerschappen. In Zambia is 29% van de meisjes getrouwd voor hun 18^e verjaardag en 5% zelfs voor hun 15^e verjaardag (UNICEF, 2024). In Oeganda is het percentage meisjes dat voor hun 18^e verjaardag trouwt nog hoger, namelijk 43% (UNFPA, 2021). De percentages voor tienerzwangerschappen zijn voor beide landen iets lager. Vijfentwintig procent van de meisjes in Oeganda raakt tussen de 15 en 19 jaar zwanger (UNFPA, 2021), voor Zambia ligt dit percentage op 29% (Ministry of Health Zambia, 2022).

Internationaal wetenschappelijk onderzoek identificeert diverse succesvolle en belemmerende factoren binnen beleid dat gericht is op het terugdringen van kindhuwelijken en tienerzwangerschappen. Een eerste belangrijke succesfactor binnen het beleid is het bieden van financiële middelen, wat bijdraagt aan het terugdringen van deze thema's. Zo toont een working paper uit Ghana dat het aanbieden van volledige schoolbeurzen leidt tot een daling in het aantal kindhuwelijken en zwangerschappen voor vrouwen onder de 25 jaar (Duflo, Dupas & Kremer, 2021). Eveneens blijkt uit een onderzoek in Zimbabwe dat het aanbieden van schoolsubsidies in de vorm van het vergoeden van uniformen, schoolmateriaal of schoolgeld op zowel korte termijn (2 jaar) als lange termijn (5 jaar) heeft geleid tot een daling van het aantal kindhuwelijken en tienerzwangerschappen (Hallfors et al., 2011; Hallfors et al., 2015). Koski et al. (2018) tonen aan dat het wegnemen van financiële barrières, in dit geval het afschaffen van basisschoolgeld, ook effectief is in het terugdringen van kindhuwelijken. Daarmee vormt

dit beleid een aanvulling op de eerdergenoemde interventies waarin financiële ondersteuning werd geboden.

Volgens Feyissa et al. (2023) is een tweede belangrijke succesfactor binnen het beleid het betrekken van de gemeenschap. Beleid dat zich richt op het veranderen van sociale normen en stigma's, blijkt effectiever wanneer de gemeenschap actief betrokken wordt in dit proces (Chow & Vivalt, 2022). Een manier om de gemeenschap actief te betrekken is bijvoorbeeld het organiseren van gemeenschapsdialogen. Dit zijn bijeenkomsten waarbij leden van een gemeenschap met elkaar in gesprek gaan over de schadelijke gevolgen van bijvoorbeeld kindhuwelijken en het belang van onderwijs voor meisjes. Erulkar et al. (2020) tonen dat deze bijeenkomsten kunnen bijdragen aan een afname in kindhuwelijken, mits de bijeenkomsten goed worden uitgevoerd. In Burkina Faso werd de interventie die gemeenschapsdialogen betreft succesvol uitgevoerd door middel van intensieve training van begeleiders en een systeem om de voortgang te monitoren. In Tanzania bleek de interventie minder effectief, doordat een duidelijk opvolgsysteem ontbrak. (Erulkar et al., 2020).

Een derde succesvolle factor binnen beleid blijkt het bieden van seksuele voorlichting en informatie over reproductieve gezondheid. Rokicki et al. (2017) tonen dat het versturen van sms- berichten met informatie over seksuele gezondheid het risico op tienerzwangerschappen aanzienlijk verlaagde. Zowel sms-berichten met eenzijdige informatie als interactieve berichten hadden een positief effect op seksueel actieve jongeren, aangezien het aantal zelfgerapporteerde zwangerschappen afnam (Rokicki et al., 2017). Daarnaast blijkt uit een onderzoek van Bandiera et al., (2020) dat het aanbieden van een combinatie van seksuele gezondheidseducatie en levensvaardighedeneducatie in veilige ruimtes effectief is in het uitstellen van kindhuwelijken en indirect kan bijdragen aan een afname in tienerzwangerschappen.

Het aanbieden van ondersteunende maatregelen zoals counseling en psychosociale begeleiding of meldingsmechanismen voor meisjes vormen een vierde succesfactor. Laurenzi

et al. (2020) benadrukken dat psychosociale begeleiding en counseling een positief effect heeft op het schoolbezoek van adolescente meisjes. Datzelfde onderzoek toont dat psychosociale begeleiding een positief effect kan hebben op de mentale gezondheid van meisjes, al is de kwaliteit van dit bewijs laag (Laurenzi et al., 2020). Tot slot benadrukken Ajayi & Ezegebe (2020) het belang van meldingsmechanismen voor het identificeren en ondersteunen van slachtoffers van seksueel geweld.

Naast succesvolle factoren toont internationaal wetenschappelijk onderzoek ook belemmerende factoren in het beleid gericht op het voorkomen van kindhuwelijken en tienerzwangerschappen. Een van die belemmerende factoren is dat de effecten van beleidsmaatregelen verdwijnen wanneer de middelen om de lopende kosten te dekken ontbreken (Feyissa et al., 2023). Dit artikel benadrukt dat structurele en langdurige ondersteuning van belang is om de positieve effecten van beleidsmaatregelen te verduurzamen (Feyissa et al., 2023).

Een tweede belemmerende factor van Feyissa et al. (2023) is dat interventies die uit meerdere componenten bestaan minder effectief zijn in het terugdringen van kindhuwelijken en tienerzwangerschappen. Het verminderde effect van deze zogenaamde multicomponent-interventies kan voortkomen uit een gebrek aan focus of praktische problemen bij de implementatie. Deze bevinding wordt bevestigd door Malhotra en Elnakib (2021) die de lage slagingskans van de multicomponent-interventies benadrukken.

Tot slot leiden wetgeving en handhaving op zichzelf zelden tot een daadwerkelijke afname van kindhuwelijken. (Melnikas et al, 2021). Volgens deze studie kan het strafbaar stellen van kindhuwelijken zelfs averechts werken. Zo zou dit kunnen leiden tot een toename van geheime kindhuwelijken, waarbij de rechten van meisjes nog moeilijker gewaarborgd kunnen worden (Melnikas et al., 2021). Santelli et al. (2019) benadrukken dat wetgeving rond kindhuwelijken en tienerzwangerschappen hedendaags vaak niet resulteert in het beschermen

van jongeren en hun families, maar slechts in het straffen van deze doelgroep. Om de kinderrechten beter te waarborgen zouden wetgeving en handhaving gecombineerd moeten worden met interventies die de diepere oorzaak van kindhuwelijken aanpakken om de sociale normen te veranderen (Santelli et al., 2019).

Op basis van de gevonden belemmerende en succesvolle factoren kunnen thema's worden opgesteld om de beleidsanalyse uit te voeren. De thema's rondom de succesvolle factoren binnen beleid zijn: financiële ondersteuning, het betrekken van de gemeenschap, het bieden van seksuele voorlichting en informatie over reproductieve gezondheid en ondersteunende maatregelen voor meisjes. De thema's rondom belemmerende factoren binnen beleid zijn: beperkte duurzaamheid van beleid, effectiviteit van multicomponent-interventies en beperkingen van wetgeving.

Zowel Oeganda als Zambia hebben meerdere beleidsmaatregelen getroffen om kindhuwelijken en tienerzwangerschappen en de bijbehorende schooluitval te verminderen. Toch blijven de percentages van deze sociale verschijnselen hoog in de desbetreffende landen. Dit maakt het interessant om de beleidsmaatregelen van Oeganda en Zambia met elkaar te vergelijken. Waarin verschillen de maatregelen in en waarin komen ze overeen? Maar ook: wat zijn belemmerende factoren en wat zijn succesvolle factoren binnen het huidige beleid? In dit onderzoek wordt een vergelijking gemaakt tussen de beleidsmaatregelen van Zambia en Oeganda met betrekking tot kindhuwelijken en tienerzwangerschappen. Er wordt onderzocht hoe beide landen hun beleid vormgeven om deze fenomenen en bijbehorende schooluitval bij meisjes tegen te gaan. Om hier een beter inzicht in te verkrijgen, is de volgende onderzoeksvraag opgesteld:

Hoe wordt het beleid in Oeganda en Zambia vormgegeven met betrekking tot kindhuwelijken en tienerzwangerschappen?

Om de onderzoeksvraag te beantwoorden, wordt een documentanalyse van vier beleidsdocumenten uitgevoerd. In deze analyse worden de beleidsmaatregelen van Oeganda en Zambia systematisch vergeleken. De volgende deelvragen zijn opgesteld om de vergelijkende analyse gestructureerd uit te kunnen voeren:

1. *Wat zijn de verschillen tussen de beleidsmaatregelen die Oeganda en Zambia treffen tegen deze fenomenen?*
2. *Wat zijn de overeenkomsten tussen de beleidsmaatregelen die Oeganda en Zambia treffen tegen deze fenomenen?*
3. *Wat zijn de succesvolle en de belemmerende factoren uit het beleid van Oeganda en Zambia?*

Methode

Onderzoeksopzet

Om de centrale onderzoeksvraag te beantwoorden, wordt er gebruikgemaakt van een kwalitatieve en vergelijkende inhoudsanalyse. Deze analyse richt zich op vier beleidsdocumenten uit Zambia en Oeganda, met betrekking tot de thema's kindhuwelijken en tienerzwangerschappen. Het doel van het onderzoek is om de beleidsmaatregelen van beide landen systematisch met elkaar te vergelijken. Tijdens dit onderzoek zullen tevens de succesfactoren en belemmerende factoren van de verschillende beleidsmaatregelen zichtbaar worden.

Selectieprocedure en zoekstrategie

Er is gekozen om beleidsdocumenten uit Zambia en Oeganda met elkaar te vergelijken aangezien deze landen te maken hebben met relatief hoge percentages in zowel kindhuwelijken als tienerzwangerschappen. De documenten zijn geselecteerd op basis van hun relevantie voor de onderzoeksvraag en actualiteit. In totaal zijn er vier beleidsdocumenten geanalyseerd, twee documenten afkomstig uit Zambia en twee afkomstig uit Oeganda. Alle vier de documenten

zijn publiekelijk toegankelijk via officiële websites van overheidsinstanties en ngo-organisaties zoals UNICEF. Voor de selectie van de documenten is een systematische zoekstrategie gehanteerd via Google, hierbij zijn onder andere de volgende zoektermen toegepast: ‘national strategy to end child marriage Zambia’, ‘national strategy on teenage pregnancies Uganda’, ‘national policies Zambia/Uganda’.

Bij het selecteren van de beleidsdocumenten is beoordeeld of de documenten specifiek ingaan op de thema’s kindhuwelijken en tienerzwangerschappen. Daarnaast is als criterium gehanteerd dat de documenten relatief recent moesten zijn, met een publicatiedatum tussen 2018 en 2025.

Tabel 1.

Overzicht van geanalyseerde beleidsdocumenten

Nr.	Titel document	Land	Jaar	Uitgevende instantie
1	National Advocacy and Communication Strategy on Ending Child Marriage in Zambia (2018–2021)	Zambia	2018	Zambia Ministry of Gender / UNICEF
2	Zambia National Adolescent Health Strategic Plan 2022–2026	Zambia	2022	Ministry of Health Zambia / UNICEF
3	Revised Guidelines on Prevention and Management of Teenage Pregnancy in School Settings	Oeganda	2020	Ministry of Education and Sports Uganda / UNGEI
4	National Strategy to End Child Marriage and Teenage Pregnancy 2022–2027	Oeganda	2022	Ministry of Gender, Labour and Social Development/ UNICEF

Noot. De documenten zijn geselecteerd op basis van relevantie voor de onderzoeksvraag, recente publicatie en beschikbaarheid via officiële bronnen zoals overheidswebsites en ngo-organisaties (o.a. UNICEF en UNGEI).

Analyse

De analyse van de documenten is uitgevoerd met behulp van een duale benadering, waarin zowel inductieve als deductieve codering is toegepast. De codering is uitgevoerd binnen het programma Atlas.ti. Er is bewust gekozen voor deze combinatie omdat het enerzijds belangrijk is om te werken met een theoretisch onderbouwd kader, maar anderzijds is het ook waardevol om ruimte open te laten voor het signaleren van nieuwe inzichten.

Voorafgaand aan de documentanalyse zijn op basis van wetenschappelijke literatuur codes opgesteld, afgeleid van relevante thema's. Deze thema's, zoals weergegeven in het theoretisch kader, zijn gericht op succesvolle en belemmerende factoren in wereldwijd beleid met betrekking tot het terugdringen van kindhuwelijken en tienerzwangerschappen. Financiële ondersteuning komt in de literatuur herhaaldelijk naar voren als een succesvolle factor in beleid (Duflo et al., 2021; Halffors et al., 2011, 2015). Daarnaast blijkt het afschaffen van schoolgeld ook effectief in verschillende landen (Koski et al., 2018). Gemeenschapsbetrokkenheid geldt eveneens als een belangrijke succesfactor (Feyissa et al., 2023; Chow & Vivalt, 2022; Erulkar et al., 2020). Seksuele voorlichting en reproductieve informatie wordt door de literatuur beschreven als een derde succesvolle factor, die ertoe kan leiden dat tienerzwangerschappen verminderen en kindhuwelijken worden uitgesteld (Rokicki et al., 2017; Bandiera, 2020). Rasmussen et al. (2019) tonen het beschermende effect van onderwijs aan, wat het een succesvolle factor maakt. Als laatste succesvolle factor worden ondersteunende maatregelen zoals counseling en psychosociale ondersteuning of meldingsmechanismen voor meisjes omschreven door de literatuur (Laurenzi et al., 2020; Ajayi & Ezegebe, 2020).

Ook met betrekking tot de belemmerende factoren in wereldwijd beleid is relevante literatuur geraadpleegd. Zo erkennen Feyissa et al. (2023) beperkte duurzaamheid van beleidsmaatregelen als een eerste belemmering van beleid. Een tweede belemmerende factor betreft de effectiviteit van multicomponent-interventies (Feyissa et al., 2023; Malhotra & Elnakib, 2021). Kaufman et al. (2006) wijzen op de negatieve impact van stigmatisering op de schooldeelname van meisjes, wat dit een derde belemmerende factor maakt. Tot slot worden beperkingen in de wetgeving door de literatuur gedefinieerd als derde belemmerende factor (Melnikas et al., 2021; Santelli et al., 2019). Samenvattend dienden deze codes als richtlijn bij het systematisch analyseren van de documenten.

Er konden ook inductieve codes worden toegevoegd wanneer er relevante thema's in de beleidsdocumenten naar voren kwamen die niet door de literatuur werden voorzien. Zo is de hoofdcode 'neutrale factoren' volledig inductief ontstaan. Daarnaast zijn er nog enkele inductieve subcodes toegevoegd, zoals 'multidimensionale benadering', leeftijdsadequate seksuele voorlichting' en 'tegenstrijdige of inconsistente wetgeving'. Deze codes zijn toegevoegd omdat ze wel passend waren bij de deductief opgestelde thema's, maar niet goed geplaatst konden worden onder een van de bestaande codes. De hoofdcode 'ondersteunende maatregelen en begeleiding voor meisjes' is oorspronkelijk inductief toegevoegd tijdens de analyse. Omdat deze thematiek echter breed vertegenwoordigd bleek in de beleidsdocumenten, is na het coderingsproces aanvullende literatuur toegevoegd aan het theoretisch kader. Hierdoor is deze code retrospectief als deductief opgenomen in de categorie 'succesvolle factoren'.

Betrouwbaarheid

Om de betrouwbaarheid van de codering te verhogen is er een peer-review uitgevoerd. Nadat er op basis van wetenschappelijke literatuur codes op werden gesteld, afgeleid van relevante thema's, werden deze gecontroleerd door medestudenten. De resultaten van studenten

zijn vergeleken en besproken. Door de kritische reflectie op de codering is de betrouwbaarheid van de analyse vergroot.

Na herziening van de codes is er een overzichtelijke codeboom opgesteld (zie Bijlage A, Figuur A1), waarin er een onderscheid is gemaakt tussen hoofdcodes en subcodes. Deze codeboom vormt de basis voor het beantwoorden van de deelvragen en uiteindelijk de hoofdonderzoeksvraag. Daarnaast is in Bijlage A, Tabel A2, een overzicht opgenomen met de definities van de gebruikte codes.

Resultaten

Dit hoofdstuk presenteert de resultaten van de inhoudsanalyse van vier beleidsdocumenten uit Oeganda en Zambia met betrekking tot de beleidsmaatregelen tegen kindhuwelijken en tienerzwangerschappen. De resultaten worden per deelvraag besproken, waarbij de verschillen en overeenkomsten tussen Oeganda en Zambia worden belicht (deelvraag 1 en 2). Tot slot wordt besproken welke aspecten als succesvolle of belemmerende factoren naar voren komen in het beleid (deelvraag 3).

Deelvraag 1: Wat zijn de verschillen tussen de beleidsmaatregelen die Oeganda en Zambia treffen tegen deze fenomenen?

Het beleid van Oeganda en Zambia tonen enkele belangrijke verschillen ten aanzien van de vormgeving van het beleid. In dit deel van het onderzoek worden deze verschillen belicht, met concrete voorbeelden uit de beleidsdocumenten.

Financiële ondersteuning

In zowel het beleid van Oeganda als het beleid van Zambia wordt de beleidsmaatregel ‘financiële ondersteuning’ voor meisjes en gezinnen in beperkte mate besproken. Oeganda richt zich vooral op voorwaardelijke geldtransfers voor tienermoeders, met als doel hen financieel te ondersteunen. Het beleid van Zambia gaat verder en benoemt in het National Adolescent Health Strategic Plan naast geldtransfers ook andere vormen van financiële ondersteuning: “free

education up to grade 12 and availability for bursaries for under privileged learners” (Ministry of Health, 2022, p. 16). Samenvattend richten beide landen zich in beperkte mate op financiële ondersteuning voor meisjes en gezinnen, maar het beleid van Zambia hanteert een bredere aanpak.

Seksuele voorlichting en informatie over reproductieve gezondheid

Beide landen leggen sterk de nadruk op de beleidsmaatregel seksuele voorlichting en informatie over reproductieve gezondheid. Toch zijn er enkele verschillen in de manier waarop de landen deze maatregel vormgeven. Een belangrijk verschil betreft de veilige ruimtes voor meisjes, die op verschillende manieren worden geïdentificeerd in de twee landen. In Oeganda wordt de term ‘school health clubs’ gebruikt om veilige ruimtes voor meisjes aan te duiden. Deze clubs bestaan uit groepen leerlingen en soms leerkrachten, waar studenten terecht kunnen voor informatie over onderwerpen zoals preventie van tienerzwangerschappen en andere gezondheid gerelateerde kwesties. Het beleid van Zambia daarentegen identificeert ‘adolescent friendly spaces’ (AFS) als de veilige ruimtes voor meisjes. Deze fysieke ruimtes bevinden zich vaak in gezondheidsfaciliteiten en bieden naast seksuele voorlichting en informatie over reproductieve gezondheid ook counseling en andere ondersteunende diensten. De veilige ruimtes in Oeganda zijn meer sociaal-gebaseerd (zoals groepen op scholen), terwijl deze ruimtes in Zambia fysiek zijn (meestal binnen gezondheidsinstellingen). Daarnaast bevinden de veilige ruimtes in Oeganda zich voornamelijk op scholen, terwijl deze in Zambia vaker in de bredere gemeenschap te vinden zijn.

Een ander opvallend verschil is de manier waarop seksuele voorlichting wordt gepresenteerd in de beleidsdocumenten. In het beleid van Zambia wordt minder specifiek aangegeven of seksuele voorlichting op school of in de gemeente moet plaatsvinden, hoewel het beleid wel benadrukt dat seksuele voorlichting in beide contexten belangrijk is. De National Strategy to end Child Marriage and Teenage Pregnancy in Oeganda geeft expliciet aan waar de

seksuele voorlichting moet plaatsvinden: “increase access to sexual and reproductive health services for both in and out of school adolescent girls and boys and teenage mothers...” (Ministry of Gender, Labour and Social Development, 2022, p. 24).

Betrekken van de gemeenschap

Zowel Oeganda als Zambia beschouwen het betrekken van de gemeenschap als een centrale beleidsmaatregel tegen kindhuwelijken en tienerzwangerschappen. Er is echter een verschil in de toepassing van gemeenschapsdialogen in het beleid van beide landen. In het beleid van Oeganda komt het creëren van gemeenschapsdialogen niet naar voren, terwijl de Advocacy and Communication Strategy on Ending Child Marriage in Zambia dit juist onderstreept als onderdeel van hun activiteiten om kindhuwelijken te beëindigen: “community engagement, including dialogues with traditional and religious leaders and counsils” (Ministry of Gender, 2018, p. ix). Hoewel Oeganda zich, net zoals Zambia, richt op bewustwordingsactiviteiten, het trainen van lokale leiders, een multidimensionale benadering en de brede samenwerking met gemeenschapsactoren, ontbreekt het specifiek aan gemeenschapsdialogen in het Oegandese beleid.

Ondersteunende maatregelen en begeleiding voor meisjes

Counseling en psychosociale begeleiding is een belangrijke beleidsmaatregel in zowel Zambia en Oeganda. In het beleid van Oeganda wordt deze maatregel echter breder ingezet. Zo stelt de Revised Guidelines for the Prevention and Management of Teenage Pregnancy in School Settings van Oeganda: “.... Ensure that the parents or caregivers and the girl receive more than one session of counselling” (Ministry of Education and Sports, 2020, p. 18). In het beleid van Zambia wordt het belang van counseling en psychosociale begeleiding eveneens benoemd, maar zonder expliciete focus op de begeleiding van de familie van meisjes.

Samenvattend tonen de beleidsmaatregelen die Oeganda en Zambia treffen om kindhuwelijken en tienerzwangerschappen te bestrijden enkele verschillen zoals het toepassen

van gemeenschapsdialogen in Zambia, de verschillende vormgeving van veilige ruimtes voor meisjes en de nadruk op familiebegeleiding van Oeganda. Naast de verschillen bevat het beleid uit beide landen ook veel overeenkomsten, deze zullen in de volgende deelvraag besproken worden.

Deelvraag 2: Wat zijn de overeenkomsten tussen de beleidsmaatregelen die Oeganda en Zambia treffen tegen deze fenomenen?

Naast de verschillen die Oeganda en Zambia laten zien in hun beleid, zijn er ook veel vlakken waarop het beleid van beide landen overeenkomt. In dit gedeelte van het onderzoek worden deze overeenkomsten per thema behandeld, ondersteund door concrete voorbeelden uit de beleidsdocumenten.

Brede en thematische focus

Oeganda en Zambia richten zich op een vergelijkbare set van belangrijke thema's en beleidsmaatregelen. Voorbeelden van thema's die uitgebreid aan bod komen, zijn het betrekken van de gemeenschap, SRHR-informatie en het aanpakken van beperkingen in de wetgeving. Ook bij thema's die minder uitgebreid worden behandeld, zoals financiële ondersteuning voor meisjes en onderwijs als preventiestrategie, erkennen beide landen de relevantie hiervan.

Erkenning van financiële drempels

Beide landen erkennen dat economische lasten van onderwijs bijdragen aan schooluitval en daarmee kindhuwelijken en tienerzwangerschappen. Zo stelt de National Strategy to end Child Marriage and Teenage Pregnancy in Oeganda: “many poor families cannot afford to keep their girls in school...” (Ministry of Gender, Labour and Social development, 2022, p. 9). Zowel Oeganda als Zambia noemen de aanwezigheid, zij het beperkt, van financiële steunmaatregelen zoals schoolbeurzen of voorwaardelijke geldtransfers (CCT's). Daarnaast zetten beide landen zich in hun beleid in om meer financieel budget te creëren voor de implementatie van interventies gericht op het terugdringen van kindhuwelijken en tienerzwangerschappen.

Grote nadruk op gemeenschapsbetrokkenheid

Zowel Oeganda als Zambia beschouwen het betrekken van de gemeenschap als essentieel voor de preventie en het management van kindhuwelijken en tienerzwangerschappen. Beide landen passen beleidsmaatregelen toe zoals het trainen van lokale actoren, bewustwordingsactiviteiten en de bredere samenwerking met lokale actoren, om de betrokkenheid van de gemeenschap te maximaliseren.

Belang van SRHR en levensvaardigheden educatie

Oeganda en Zambia besteden beide veel aandacht aan het thema seksuele voorlichting en informatie over reproductieve gezondheid. Beide landen combineren SRHR-informatie met levensvaardighedeneducatie om adolescenten bewust te maken van de risico's van kindhuwelijken en tienerzwangerschappen. Deze informatie wordt in zowel Oeganda als Zambia binnen en buiten school aangeboden. Daarnaast omvat de seksuele voorlichting ook het onderwerp abstinentie in zowel Oeganda als Zambia, zo stelt de Revised Guidelines for the Prevention and Management of Teenage Pregnancy in School Settings van Oeganda: "...deliver age-appropriate, gender sensitive, culturally accepted sexuality information including abstinence" (Ministry of Education and Sports, 2020, p. 16). Dit citaat benadrukt niet alleen abstinentie, maar ook het belang van leeftijdsadequate seksuele voorlichting, een maatregel die in beide landen wordt toegepast.

Onderwijs als beschermingsfactor

Oeganda en Zambia erkennen het belang van onderwijs als een beschermende factor in het terugdringen van kindhuwelijken en tienerzwangerschappen. Hoewel het onderwerp 'onderwijs als preventiestrategie' voornamelijk beschrijvend behandeld wordt in de beleidsdocumenten, bevat het beleid van beide landen ook maatregelen voor het behoud van meisjes in het onderwijs zoals financiële ondersteuning.

Adresseren van implementatieproblemen

Zowel Oeganda als Zambia signaleren knelpunten in de implementatie van beleid en strategieën, en zetten zich preventief in om de implementatie van toekomstige interventies te verbeteren. De beleidsdocumenten van beide landen benoemen strategieën om deze problemen te verminderen, zoals het belang van een holistische/ multidimensionale benadering, multisectoriële samenwerking, het creëren van meer financieel budget en het inzetten op monitoring en evaluatie. Zo stelt het National Adolescent Health Strategic Plan van Zambia: “undertake documentation of lessons learned and best practices in implementation of adolescent health” (Ministry of Health, 2022, p. 55).

Erkenning van stigmatisering

Beide landen erkennen stigmatisering en sociale barrières als een belemmerende factor voor het tegengaan van kindhuwelijken en tienerzwangerschappen. Tegelijkertijd benoemen zij maatregelen om deze belemmeringen te overwinnen, met name door het veranderen van sociale en culturele normen. In Oeganda worden bijvoorbeeld gedragsveranderingsprogramma's ingezet die gericht zijn op het beïnvloeden van de attitudes van leerkrachten, ouders en religieuze leiders ten opzichte van re-integratie van tienermoeders. Het Oegandese beleid benadrukt daarbij dat discriminatie van zwangere meisjes als psychologisch en emotioneel geweld moet worden behandeld. In Zambia wordt het belang van getrainde lokale actoren benadrukt om sociale verandering te promoten en negatieve gedragingen die verband houden met kindhuwelijken terug te dringen.

Aandacht voor re-integratie

Zowel Oeganda als Zambia hebben richtlijnen en beleid opgesteld om de re-integratie van tienermoeders in het onderwijs te faciliteren. Beide landen zetten zich in voor de bevordering van deze re-integratie, bijvoorbeeld door het verbeteren van de monitoring en evaluatie van beleid en het implementeren van gedragsveranderingsprogramma's. De Revised

Guidelines for the Prevention and Management of Teenage Pregnancy in School Settings in Oeganda vat deze maatregelen samen: “monitoring and evaluation principles needed to ensure that attitudes of the education managers, teachers and the learners have changed about the continuation and re-entry” (Ministry of Education and Sports, 2020, p. 13).

Ondersteunende maatregelen

Maatregelen zoals counseling/psychosociale begeleiding en meldingsmechanismen worden in beide landen genoemd als ondersteunende elementen. De Advocacy and Communication Strategy on Ending Child Marriage in Zambia stelt bijvoorbeeld “every community should establish safe ways for children to report violence against them through telephone hotlines and accessible social protection services.” (Ministry of Gender, 2018, p. 95).

Wetgeving

Zowel Oeganda als Zambia zetten wetgeving in om kindhuwelijken en tienerzwangerschappen tegen te gaan. De Advocacy and Community Strategy on Ending Child Marriage in Zambia benadrukt bijvoorbeeld het belang van een consistente wetgeving, waarbij sprake is van harmonisatie tussen gewoonterecht en wettelijk recht (Ministry of Gender, 2018, p. 2). Daarnaast erkent het beleid uit beide landen dat het belangrijk is om de samenhang te bevorderen tussen wetgeving en interventies gericht op de onderliggende oorzaken van kindhuwelijken en tienerzwangerschappen, zoals armoede en sociale en culturele normen. Beide landen benadrukken dus het belang van wetgevingsverbeteringen.

In conclusie vertonen de beleidsmaatregelen van Oeganda en Zambia aanzienlijke overeenkomsten in hun benadering van het tegengaan van kindhuwelijken en tienerzwangerschappen. Beide landen richten zich op vergelijkbare thema's zoals SRHR-informatie, het betrekken van de gemeenschap en andere belangrijke beleidsmaatregelen. Deze maatregelen vormen de basis voor de gezamenlijke strijd tegen kindhuwelijken en tienerzwangerschappen.

Deelvraag 3: Wat zijn de succesvolle en de belemmerende factoren uit het beleid van Oeganda en Zambia?

Er zijn verschillende factoren uit de beleidsdocumenten geïdentificeerd als succesvol of belemmerend. Sommige factoren zijn inductief gecategoriseerd als succesvol of belemmerend, omdat ze in het beleid naar voren komen als nieuwe inzichten. Daarnaast is er inductief een nieuwe hoofdcode toegevoegd, genaamd ‘neutrale factoren’. Deze code omvat maatregelen die in het beleid worden erkend als maatregelen, maar die niet expliciet bevestigd worden door literatuur in het theoretisch kader.

Succesvolle factoren

Financiële ondersteuning

Hoewel de aanwezigheid van financiële middelen (zoals schoolbeurzen, schoolsubsidies, gratis onderwijs, geldtransfers of budgetten voor beleidsimplementatie) in zowel Oeganda als Zambia beperkt is, wordt deze maatregel gecategoriseerd als een succesvolle factor. Beide landen erkennen het belang van het verstrekken van dit soort financiële steun. Het voorkomen van financiële ondersteuning aan meisjes en gezinnen wordt echter wel in beperkte mate besproken in het beleid van Zambia en Oeganda, om nog meer te spreken van een succesvolle factor zou hier breder op ingezet kunnen worden.

Betrekken van de gemeenschap

Het betrekken van de gemeenschap wordt gecategoriseerd als succesvolle factor. Zowel Oeganda als Zambia erkennen het belang van de bredere samenwerking met de gemeenschap. Dit belang komt bijvoorbeeld terug in de Revised Guidelines for the Prevention and Management of Teenage Pregnancy in School Settings van Oeganda: “...develop and encourage appropriate sensitization and behavior change programs that target attitude change among the teachers, the learners, the parents/caregivers, religious leaders, the police and the general community about continuation/retention of pregnant girls in school or re-entry of

adolescent mothers” (Ministry of Education and Sports, 2020, p.23). Ondanks de nadruk op gemeenschapsbetrokkenheid in Oeganda, ontbreekt de beleidsmaatregel die gemeenschapsdialogen betreft, wat de effectiviteit van deze benadering mogelijk kan beperken.

Seksuele voorlichting en informatie over reproductieve gezondheid

Het aanbieden van SRHR-informatie, vooral in combinatie met levensvaardigheden in veilige ruimtes, wordt beschouwd als een succesvolle factor. Zowel Oeganda als Zambia implementeren deze maatregelen in hun beleid en beschouwen deze als versterkend in de strijd tegen kindhuwelijken en tienerzwangerschappen.

Onderwijs als preventiestrategie

Onderwijs als preventiestrategie is als deductief thema meegenomen in de analyse, hoewel het niet vooraf als specifieke code was vastgesteld. Tijdens de analyse van de beleidsdocumenten van Oeganda en Zambia werd deze maatregel herkend in beide landen. Oeganda en Zambia benadrukken het belang van onderwijs als beschermende en preventieve maatregel. De aanwezigheid van deze maatregel in zowel de literatuur als de beleidsstukken bevestigt de classificatie van onderwijs als een succesvolle beleidsmaatregel.

Counseling en psychosociale begeleiding

Counseling en psychosociale begeleiding worden in het theoretisch kader als een succesvolle factor gecategoriseerd. In het beleid van Oeganda en Zambia wordt counseling en psychosociale begeleiding van meisjes (en, in het geval van Oeganda, ook voor hun families) eveneens erkend als cruciaal voor het herstel en de ondersteuning voor tienermeisjes.

Meldingmechanismen voor meisjes

In het beleid van zowel Oeganda als Zambia worden meldingsmechanismen voor meisjes als een versterkende beleidsmaatregel gepositioneerd. Deze mechanismen zijn bedoeld om gevallen van seksueel geweld, discriminatie of tienerzwangerschappen te melden, wat kan bijdragen aan de bescherming van meisjes.

Belemmerende factoren

Beperkingen in de wetgeving en handhaving

Beperkingen in de wetgeving kunnen de aanpak van kindhuwelijken en tienerzwangerschappen bemoeilijken. De criminalisering van kindhuwelijken wordt in de beleidsdocumenten van Oeganda en Zambia benoemd, maar er wordt niet ingegaan op de onbedoelde gevolgen hiervan, wat als een belemmerende factor kan worden beschouwd. Deze onbedoelde gevolgen omvatten onder andere geheime kindhuwelijken.

Daarnaast is op inductieve wijze de code ‘tegenstrijdige of inconsistente wetgeving’ toegevoegd. De National Strategy to end Child Marriage and Teenage Pregnancy in Oeganda beschrijft deze inconsistente wetgeving: “while the above-mentioned laws provide protection of girls from child marriage and teenage childbearing, they operate alongside other Ugandan laws, which are lax in regard to the age of marriage” (Ministry of Gender, Labour and Social Development, 2022, p.14). Dit gebrek aan consistentie vormt een belemmering, maar de inzet van beide landen voor verbetering en harmonisatie van de wetgeving is een succesvolle factor. Het beleid van beide landen zet zich bovendien in om de samenhang tussen wetgeving en interventies gericht op de onderliggende oorzaken van kindhuwelijken en tienerzwangerschappen te vergroten. Volgens het theoretisch kader is dit een succesvolle factor van beleid.

Beperkte duurzaamheid van beleid/interventies

Het ontbreken van langdurige en structurele financiële ondersteuning kan een belemmerende rol spelen in de duurzaamheid van beleid. Hoewel het beleid van Oeganda en Zambia niet in detail ingaat op de afname van de effectiviteit zodra de financiële ondersteuning wegvalt, erkennen de landen wel dat er sprake was van te beperkte financiering voor duurzame implementatie. Het National Adolescent Health Strategic Plan van Zambia stelt: “performance brought to the fore the fact that resources including financial, commodities and human

resources were not adequate for the implementation of ADH services at all levels” (Ministry of Health, 2022, p. 15). Dit wordt gezien als een belemmerende factor. De maatregelen die Oeganda en Zambia nemen om deze implementatieproblemen aan te pakken en de duurzaamheid van het beleid te waarborgen, kunnen echter als succesvolle factoren worden beschouwd.

Stigmatisering en sociale barrières

Stigmatisering en sociale barrières maakten al deel uit van het theoretisch kader, maar was voorafgaand aan de analyse nog niet als een belemmerende factor gecategoriseerd. Tijdens de analyse van de beleidsdocumenten kwam dit echter duidelijk als een belemmerende factor naar voren. Tegelijkertijd kunnen de maatregelen die de landen nemen om deze sociale en culturele normen te veranderen worden gecategoriseerd als succesvolle factoren. De National Strategy to End Child Marriage and Teenage Pregnancy in Oeganda benadrukt: “change negative and harmful social, cultural and religious norms and practices, patriarchal mindsets and societal beliefs that drive child marriage and teenage pregnancy” (Ministry of Gender, Labour and Social Development, 2022, p. 21). Het beleid van Oeganda pleit daarbij voor gedragsveranderingsprogramma’s om attitudes richting het re-integratiebeleid te verbeteren.

Effectiviteit multicomponent-interventies

Malhotra en Elnakib (2021) classificeren multicomponent-interventies als een belemmerende factor. Zowel Oeganda als Zambia passen multicomponent-interventies toe in hun beleid. Echter erkennen beide landen niet de mogelijke beperkte effectiviteit van dergelijke interventies. In tegendeel, in beide beleidsdocumenten worden multicomponent-interventies juist gezien als een versterkende maatregel. Zo stelt de Advocacy and Communication Strategy on Ending Child Marriage in Zambia: “an umbrella concept is proposed in order to build on, add value to and tie together the threads of ongoing multisectoral and multifaced efforts to end child marriage...” (Ministry of Gender 2018, p. 7).

Daarnaast bevat de subcode ‘te brede focus’ opvallend weinig fragmenten in de beleidsdocumenten. Het ontbreken van de erkenning voor deze negatieve effecten kan als een belemmerende factor worden beschouwd. Oeganda en Zambia erkennen echter wel de aanwezigheid van implementatieproblemen, maar koppelen deze niet direct aan multicomponent-interventies. In plaats daarvan wijzen ze op onvoldoende financiële middelen en het ontbreken van monitoring als de voornaamste oorzaken. Het voorkomen van implementatieproblemen is een belemmerende factor, maar de maatregelen die beide landen nemen om deze problemen te verhelpen, vormen een succesvolle factor.

Neutrale factoren

Re-integratiebeleid

Het re-integratiebeleid is op inductieve wijze toegevoegd aan het thema neutrale factoren. Deze beleidsmaatregel, die door zowel Oeganda als Zambia wordt toegepast, is gecategoriseerd onder de neutrale factoren omdat de effectiviteit ervan nog onbekend is en niet expliciet besproken wordt in het theoretisch kader. Hoewel het re-integratiebeleid potentieel kan bijdragen aan het bevorderen van meisjesonderwijs en het veranderen van sociale en culturele normen, is de uiteindelijke impact ervan afhankelijk van de effectiviteit van de implementatie, waar het beleid zelf geen gedetailleerde toelichting over geeft.

Monitoring en evaluatie van beleid

Zowel het beleid van Oeganda als van Zambia beschouwt monitoring en evaluatie als versterkende beleidsmaatregelen. De landen gebruiken deze beleidsmaatregelen bijvoorbeeld om te controleren of de interventies het beoogde effect hebben. Zo stelt de Revised Guidelines for Prevention and Management of Teenage Pregnancy in School Settings in Oeganda: “monitoring and evaluation principles needed to ensure that attitudes of the education managers, teachers and learners have changed about the continuation and re-entry” (Ministry of Education and Sports, 2020, p. 13). Deze maatregel wordt echter onder het thema neutrale

factoren gecategoriseerd, aangezien de effectiviteit ervan onbekend is en niet eerder werd toegelicht in het theoretisch kader.

Abstinentie als seksuele voorlichting

In het beleid van Oeganda en Zambia wordt abstinentie genoemd als een onderdeel van de aangeboden SRHR-informatie. Hoewel seksuele voorlichting en informatie over reproductieve gezondheid als een succesfactor zijn gecategoriseerd, is de maatregel rondom abstinentie niet als succesvol meegenomen. De reden hiervoor is dat deze beleidsmaatregel niet als een succesvol onderdeel van de SRHR-informatie werd opgemerkt in het theoretisch kader, in tegenstelling tot de andere beleidsmaatregelen onder het thema SRHR-informatie en informatie over reproductieve gezondheid.

Concluderend zijn er zowel succesvolle als belemmerende en neutrale factoren geïdentificeerd in het beleid van Oeganda en Zambia. Succesvolle factoren dragen bij aan de preventie van tienerzwangerschappen en kindhuwelijken, terwijl belemmerende factoren juist een obstakel vormen in dit proces. De impact van sommige maatregelen, zoals het re-integratiebeleid en monitoring/evaluatie, blijft echter onduidelijk, wat hen in de categorie van neutrale factoren plaatst.

Conclusie

Dit onderzoek had als hoofddoel inzicht te verschaffen in de vormgeving van het beleid in Oeganda en Zambia met betrekking tot kindhuwelijken en tienerzwangerschappen. De onderzoeksvraag luidde dan ook: *Hoe wordt het beleid in Oeganda en Zambia vormgegeven met betrekking tot kindhuwelijken en tienerzwangerschappen?*

Om deze vraag te beantwoorden is een kwalitatieve, vergelijkende inhoudsanalyse uitgevoerd van vier specifieke beleidsdocumenten uit beide landen. De vergelijking van beleidsdocumenten onthulde zowel significante verschillen als opvallende overeenkomsten in

de manier waarop Oeganda en Zambia de aanpak van kindhuwelijken en tienerzwangerschappen vormgeven.

Er kwamen diverse factoren in het onderzoek naar voren die verschillen tussen het beleid van Oeganda en Zambia aankaarten. Zo bespreken beide landen financiële ondersteuning als maatregel, maar de aanpak verschilt. Het beleid van Zambia hanteert een bredere benadering door naast geldtransfers (CCT's) ook gratis onderwijs en schoolbeurzen aan te bieden. Oeganda benoemt alleen de aanwezigheid van voorwaardelijke geldtransfers. Als het gaat om SRHR-informatie verschillen de landen in de invulling van veilige ruimtes voor meisjes. Oeganda identificeert 'school health clubs' die sociaal en school gebaseerd zijn, terwijl Zambia spreekt over 'adolescent friendly spaces', vaak fysiek en gelegen in gezondheidsfaciliteiten. Daarbij wordt de locatie van seksuele voorlichting in Oeganda explicieter benoemd, zowel binnen als buiten school. Zambia benoemt het belang in beide contexten, maar is minder specifiek over waar de maatregel moet worden ingezet. Een ander verschil ligt in hoe de landen gemeenschapsbetrokkenheid realiseren. Zambia benoemt gemeenschapsdialogen als een onderdeel van hun beleid, een maatregel die ontbreekt in het beleid van Oeganda. Ten slotte is er een verschil in de focus van counseling en psychosociale begeleiding. Oeganda benadrukt specifiek de begeleiding van de families van meisjes, naast het ondersteunen van de meisjes zelf. Zambia benoemt dit aspect minder prominent.

Ondanks deze verschillen, toont de analyse ook aanzienlijke overeenkomsten in het beleid van Oeganda en Zambia. De landen delen een vergelijkbare, brede en thematische focus op onderwerpen zoals onder andere SRHR-informatie, gemeenschapsbetrokkenheid en het aanpakken van wetgevingsbeperkingen. Zowel Oeganda als Zambia erkennen de financiële drempels in het onderwijs en de invloed daarvan op schooluitval en kindhuwelijken/tienerzwangerschappen. Hoewel beperkt, benoemen beide landen de aanwezigheid van financiële steunmaatregelen en zetten ze zich in voor het vergroten van het financiële budget

voor beleidsimplementatie. Gemeenschapsbetrokkenheid wordt in het beleid van Oeganda en Zambia als essentieel beschouwd en breed ingezet via trainingen van lokale actoren, bewustwordingsactiviteiten en samenwerking met gemeenschapsactoren. Een andere belangrijke overeenkomst is de nadruk op SRHR-informatie die past bij de leeftijd, in combinatie met levensvaardighedeneducatie. Deze beleidsmaatregel wordt door beide landen zowel binnen als buiten school ingezet. Opvallend hierbij is de opname van abstinentie als onderdeel van de seksuele voorlichting in beide landen. Oeganda en Zambia proberen implementatieproblemen te herkennen en te adresseren, bijvoorbeeld door in te zetten op een holistische aanpak en meer monitoring en evaluatie. Ook herkennen de landen stigmatisering en sociale barrières als een belemmering, waarbij het beleid gericht is op het veranderen van deze sociale en culturele normen. Daarnaast is een overeenkomst in het beleid van Oeganda en Zambia de gedeelde focus op het re-integratiebeleid voor tienermoeders in het onderwijs en ondersteunende maatregelen zoals psychosociale begeleiding of meldingsmechanismen voor meisjes. Tot slot richt het beleid van zowel Oeganda als Zambia zich op het verbeteren van het juridische kader, waarbij de landen streven naar verbinding tussen wetgeving en interventies die onderliggende oorzaken van kindhuwelijken en tienerzwangerschappen aanpakken. De vele overeenkomsten suggereren dat beide landen een gemeenschappelijk inzicht delen in de kernuitdagingen en potentiële oplossingen.

In deze analyse worden de verschillende factoren, op basis van de theoretische inzichten, gecategoriseerd als succesvol, belemmerend óf neutraal wanneer er verdere verdieping nodig is. Factoren zoals onder andere financiële ondersteuning, gemeenschapsbetrokkenheid en ondersteunende maatregelen zijn gecategoriseerd als succesvolle factoren. Deze factoren dragen potentieel bij aan de aanpak van kindhuwelijken en tienerzwangerschappen in Oeganda en Zambia. Factoren zoals beperkingen in de wetgeving, beperkte duurzaamheid van beleid, stigmatisering en andere structurele belemmeringen vormen

mogelijk belemmeringen in het terugdringen van deze thema's en zijn daarom als belemmerende factoren gecategoriseerd. Het thema neutrale factoren werd inductief toegevoegd voor beleidsmaatregelen waarvan de effectiviteit in de specifieke context van Oeganda en Zambia onbekend was. Dit thema omvat factoren zoals het re-integratiebeleid, monitoring en evaluatie en abstinentie als onderdeel van seksuele voorlichting. De onbekende effectiviteit van deze factoren benadrukt dat er meer onderzoek nodig is.

Concluderend laat dit onderzoek zien dat Oeganda en Zambia, ondanks enkele verschillen in details, een sterk vergelijkbare en brede beleidsbenadering hanteren om kindhuwelijken en tienerzwangerschappen terug te dringen. De landen erkennen veel van dezelfde succesvolle en belemmerende factoren als die in internationale literatuur naar voren komen. Echter identificeert de analyse ook cruciale punten van onzekerheid, zoals de rol van abstinentie, de effectiviteit van multicomponent-interventies en de tekortkomingen in het re-integratiebeleid. Zowel de belemmerende factoren als de neutrale of onzekere elementen, vragen om gerichte aandacht in toekomstig beleid en wetenschappelijk onderzoek. Wanneer Oeganda en Zambia investeren in het structureel versterken van de succesvolle factoren én actief inspelen op de belemmerende factoren, kan de impact van het beleid tegen kindhuwelijken en tienerzwangerschappen worden versterkt. Dit draagt bij aan betere bescherming van de rechten en toekomstmogelijkheden van meisjes.

Discussie

In dit deel van het onderzoek wordt gereflecteerd op de gebruikte methode en worden enkele opvallende bevindingen uit de resultaten besproken aan de hand van nieuwe literatuur. Daarnaast worden er aanbevelingen gedaan voor zowel de praktijk als toekomstig wetenschappelijk onderzoek.

Methodologische reflectie

Het uitgevoerde onderzoek betreft een kwalitatieve, vergelijkende inhoudsanalyse van vier beleidsdocumenten uit Oeganda en Zambia. De analyse is uitgevoerd aan de hand van een duale benadering waarbij zowel deductieve codes, op basis van het theoretisch kader, als inductieve codes, voortkomend uit de documenten zijn gebruikt.

Een positief aspect van de methodologie is de peer review die verricht is op de deductieve codes. Hierbij zijn de opgestelde codes door medestudenten gecontroleerd en besproken om de betrouwbaarheid van de codering te verhogen. Een beperking van de methodologie is dat de gehele analyse, inclusief documentselectie, codering en interpretatie, door één onderzoeker is uitgevoerd. Dit kan de betrouwbaarheid van de analyse beïnvloeden, aangezien de interpretatie van de documenten subjectief kan zijn. Ideaal zou zijn wanneer de vergelijkende analyse door meerdere codeurs was uitgevoerd om interbeoordelaarsbetrouwbaarheid te bereiken. Daarnaast heeft deze beperking ook gevolgen voor de validiteit van de analyse. Doordat er geen sprake was van meerdere codeurs is er een kans dat bepaalde beleidsinhoud over het hoofd is gezien of niet juist is gecodeerd.

Interpretatie van de resultaten

De inhoudsanalyse van de beleidsdocumenten uit Oeganda en Zambia geeft een inzicht in de wijze waarop beide landen hun beleid vormgeven ter bestrijding van kindhuwelijken en tienerzwangerschappen. Er zijn specifieke verschillen gevonden in de vormgeving van bepaalde maatregelen, zoals de toepassing van gemeenschapsdialogen of de nadruk op familiebegeleiding. Toch laat het beleid van beide landen aanzienlijke overeenkomsten zien in hun algemene benadering en thematische focus. Zowel Oeganda als Zambia richten zich op een vergelijkbare set van thema's en beleidsmaatregelen zoals seksuele voorlichting en informatie over reproductieve gezondheid (SRHR), gemeenschapsbetrokkenheid en het aanpakken van wetgevingsbeperkingen.

Daarnaast biedt de analyse een identificatie van succesvolle, belemmerende en neutrale factoren binnen het beleid van Oeganda en Zambia. Deze factoren zijn deels gebaseerd op het theoretisch kader en deels voortkomend uit de analyse van de beleidsdocumenten zelf. Bepaalde beleidsmaatregelen worden consistent ingevoerd en sluiten goed aan bij de succesfactoren uit de literatuur. Andere factoren blijken belemmerend te werken, of zijn als neutraal gecategoriseerd vanwege hun onbekende effectiviteit. De bevindingen bieden een kader voor een diepere interpretatie van opvallende resultaten.

Opvallende resultaten

Uit de resultaten van deze analyse worden diverse interessante inzichten belicht met betrekking tot het beleid tegen kindhuwelijken en tienerzwangerschappen van Oeganda en Zambia. In dit deel worden drie opvallende resultaten besproken aan de hand van aanvullende literatuur.

Ten eerste valt op dat zowel Oeganda als Zambia abstinentie opnemen als onderdeel van hun aangeboden seksuele voorlichting en informatie over reproductieve gezondheid. Hoewel de beleidsmaatregel van SRHR-informatie als een succesvolle factor wordt beschouwd (Bandiera et al., 2020; Rokicki et al., 2017), wordt de maatregel van abstinentie gecategoriseerd als neutrale factor in de analyse. Dit komt doordat abstinentie niet expliciet als succesfactor is opgenomen in het theoretisch kader. Dit roept vragen op over de effectiviteit van abstinenterichte voorlichting. Lewinger en Russel (2019) tonen dat ‘abstinence only education’ (AOE) weinig effectief is en schadelijke gevolgen kent voor meisjes. De studie stelt dat AOE niet leidt tot minder seksuele activiteit of tienerzwangerschappen, maar slechts tot schaamte en een zwijgcultuur (Lewinger & Russel, 2019). Hoewel Oeganda en Zambia niet uitsluitend inzetten op abstinentie, maar dit combineren met bredere SRHR- informatie, blijft de vraag of het opnemen van abstinentie in het beleid noodzakelijk en wenselijk is.

Ten tweede is er een discrepantie zichtbaar in de beoordeling van de effectiviteit van multicomponent-interventies. Malhotra en Elnakib (2021) suggereren dat interventies die meerdere componenten bevatten mogelijk minder effectief kunnen zijn. Desondanks benadrukt het beleid van Oeganda en Zambia juist het belang van dit soort interventies en zien de landen dit als een versterkende beleidsmaatregel. Het niet erkennen van de mogelijke beperkte effectiviteit van multicomponent-interventies kan als een belemmerende factor worden gezien. De tegenstelling tussen theoretische inzichten en de beleidskeuzes onderstreept de noodzaak voor nader onderzoek naar de effectiviteit van dergelijke maatregelen.

Tot slot implementeren beide landen een beleid gericht op re-integratie van tienermoeders in het onderwijs. Hoewel het re-integratiebeleid potentieel een krachtige strategie is om sociale en culturele normen te veranderen en daarmee de ondersteuning voor meisjes te verbeteren, is de effectiviteit ervan in de context van het beleid van Oeganda en Zambia onbekend. Muyunda (2021) onderzocht de effectiviteit van het re-integratiebeleid in Zambia en NCD Uganda (2024) beschreef ditzelfde beleid in Oeganda. Het is hierbij belangrijk om op te merken dat de bevindingen van NCD Uganda (2024) gebaseerd zijn op praktijkervaringen uit een beleidsdocument en niet voortkomen uit peer-reviewed wetenschappelijk onderzoek. Hoewel dit beleid in theorie sterk is, blijkt uit beide bronnen dat de re-integratie van tienermoeders in de praktijk weinig effectief is, met name door structurele problemen in de uitvoering. Voorbeelden van deze tekortkomingen zijn onduidelijke doelstellingen, onbekendheid met het beleid, culturele en religieuze barrières en ontbreken van monitoring. Een aantal van deze tekortkomingen zijn al bekend in Oeganda en Zambia. Als het beleid van de landen meer inzet op het adresseren van deze tekortkomingen, zou het re-integratiebeleid in de toekomst mogelijk als een succesvolle factor kunnen worden beschouwd.

Aanbevelingen

Op basis van de bevindingen in dit onderzoek wordt een aanbeveling gedaan voor de praktijk en voor toekomstig wetenschappelijk onderzoek.

De discrepantie tussen de wetenschappelijke literatuur uit het theoretisch kader en de beleidsbevindingen over de effectiviteit van multicomponent-interventies onderstreept de noodzaak voor vervolgonderzoek. Er wordt aanbevolen om een empirisch onderzoek uit te voeren om de effectiviteit van de multicomponent-interventies, zoals uitgevoerd in het beleid van Oeganda en Zambia te beoordelen. Dit toekomstige onderzoek zou moeten toetsen of de theoretisch voorspelde nadelen van deze interventies zich daadwerkelijk voordoen in de praktijk.

Daarbij wordt beleidsmakers in Oeganda en Zambia aanbevolen om succesvolle factoren zoals die in de literatuur en in de beleidsdocumenten zijn geïdentificeerd, structureel te versterken en duurzaam te implementeren. Voorbeelden hiervan zijn gemeenschapsbetrokkenheid, SRHR-informatie en ondersteunende maatregelen en begeleiding voor meisjes. Tegelijkertijd is het van cruciaal belang dat belemmerende factoren zoals inconsistente wetgeving en stigmatisering actief worden aangepakt. Daarnaast kan de effectiviteit van beleid worden ondermijnd wanneer succesvolle elementen ontbreken of bestaande belemmeringen niet voldoende worden aangepakt. Zo vormt het ontbreken van gemeenschapsdialogen in Oeganda een gemiste kans en blijven in beide landen de onbedoelde, negatieve gevolgen van criminaliseren buiten beschouwing. Voor een duurzaam beleid is het noodzakelijk dat beide landen proactief anticiperen op zowel belemmeringen als gemiste succesfactoren.

Referenties

- Ajayi, A. I., & Ezegebe, H. C. (2020). Association between sexual violence and unintended pregnancy among adolescent girls and young woman in South Africa. *BMC Public Health*, 20(1). <https://doi.org/10.1186/s12889-020-09488-6>
- Bandiera, O., Buehren, N., Burgess, R., Goldstein, M., Gulesci, S., Rasul, I., et al. (2020). Women's empowerment in action: evidence from a randomized controlled trial in Africa. *Am Econ J Appl Econ*. 12(1):210-59. <https://doi.org/10.1257/app.20170416>
- Chow, V., & Vivalt, E. (2022). Challenges in changing social norms: evidence from interventions targeting child marriage in Ethiopia. *J Afr Econ*. 31(3):183-210. <https://doi.org/10.1093/jae/ejab010>
- Clark, S., & Mathur, R. (2012). Dating, sex, and schooling in urban Kenya. *Studies in Family Planning*, 43(3), 161-174. <https://doi.org/10.1111/j.1728-4465.2012.00315.x>
- Duflo, E., Dupas, P., Kremer, M (2021). The impact of free secondary education: experimental evidence from Ghana. *Natl Bureau Econ Res*. <https://doi.org/10.3386/w28937>
- Erulkar, A., Medhin, G., Weissman, E., Kabore, G., Ouedraogo, J. (2020). Designing and evaluating scalable child marriage prevention programs in Burkina Faso and Tanzania: a quasi-experiment and costing study. *Glob Health Sci Pract*. 8(1):68-81. <https://doi.org/10.9745/GHSP-D-19-00132>
- Evans, D., Akmal, M., & Jakiela, P. (2021). Gender gaps in education: the long view. *IZA Journal of Development and Migration*, 12 (1). <https://doi.org/10.2478/izajodm-2021-0001>
- Feyissa, G. T., Tolu, L. B., Soboka, M., & Ezech, A. (2023). Effectiveness of interventions to reduce child marriage and teenage pregnancy in sub-Saharan Africa: A systematic

review of quantitative evidence. *Frontiers in Reproductive Health*, 5, 1105390.

<https://doi.org/10.3389/frph.2023.1105390>

Hallfors, D., Cho, H., Rusakaniko, S., Iritani, B., Mapfumo, J., Halpern, C. (2011).

Supporting adolescent orphan girls to stay in school as hiv risk prevention: evidence from a randomized controlled trial in Zimbabwe. *Am J Public Health*. 1010 (6):1082-8. <https://doi.org/10.2105/AJPH.2010.300042>

Hallfors, D, D., Cho, H., Rusakaniko, S., Mapfumo, J., Iritani, B., Zhang, L., et al. (2015).

The impact of school subsidies on hiv-related outcomes among adolescent female orphans. *J Adolesc Health*. 56(1):79-84.

<https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2014.09.004>

Kaufman, C, E., de Wet, T., & Stadler, J. (2001). Adolescent pregnancy and parenthood in South Africa. *Studies in Family Planning* 32(2): 147- 160.

<https://doi.org/10.1111/j.1728-4465.2001.00147.x>

Koski, A., Strumpf, E, C., Kaufman, J, S., Frank, J., Heymann, J., Nandi, A. (2018). The impact of eliminating primary school tuition fees on child marriage in sub-saharan Africa: a quasi-experimental evaluation of policy changes in 8 countries. *PLoS One*. 13(5):e0197928. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0197928>

Laurenzi, C, A., Gordon, S., Abrahams, N. et al. (2020). Psychosocial interventions targeting mental health in pregnant adolescents and adolescent parents: a systematic review.

Reprod Health 17, 65. <https://doi.org/10.1186/s12978-020-00913-y>

Lewinger, S., & Russel, G. (2019). Embodied experiences of abstinence-only education: a case study of women in Uganda. *Gender and Education*. 33(7):898-913.

<https://doi.org/10.1080/09540253.2019.1632421>

- Malhotra, A., & Elnakib, S. (2021). 20 years of the evidence base on what works to prevent child marriage: A systematic review. *Journal of Adolescent Health*, 68(5), 847-862.
<https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2020.11.017>
- Melnikas, A. J., Mulauzi, N., Mkandawire, J., et al. (2021). Perceptions of minimum age at marriage laws and their enforcement: qualitative evidence from Malawi. *BMC Public Health* 21, 1350. <https://doi.org/10.1186/s12889-021-11434-z>
- * Ministry of Education and Sports (2020). *Revised Guidelines for the Prevention and Management of Teenage Pregnancy in School Settings in Uganda*. Republic of Uganda.
<https://www.ungei.org/sites/default/files/2021-02/Revised-Guidelines-Prevention-Management%20-Teenage-Pregnancy-School-Settings-Uganda-2020-eng.pdf>
- * Ministry of Gender. (2018). *National Advocacy and Communication Strategy on Ending Child Marriage in Zambia 2018-2021*. Republic of Zambia.
<https://www.unicef.org/zambia/reports/national-advocacy-and-communication-strategy-ending-child-marriage-zambia-2018-2021>
- * Ministry of Gender, Labour and Social Development. (2022). *The National Strategy to End Child Marriage and Teenage Pregnancy 2022-2027*. Republic of Uganda.
<https://www.unicef.org/uganda/media/13666/file/National%20Strategy%20to%20end%20Child%20marriage%20and%20Teenage%20Pregnancy%202022-2027.pdf>
- * Ministry of Health Zambia. (2022). *Zambia National Adolescent Health Strategic Plan 2022-2026*. Republic of Zambia.
<https://www.unicef.org/zambia/media/5881/file/Zambia-National-Adolescent-Health-Strategic-Plan-2022-2026.pdf>

- Muyunda, G. (2021). Re-entry policy implementation effectiveness: a case of secondary schools in Lusaka, district, Zambia. *International Journal of Asian Education*. 2021;2(2):167-181. <https://files-eric-ed-gov.proxy-ub.rug.nl/fulltext/ED629199.pdf>
- National Children's Dialogue. (2024). *Assessing the 2020 Revised Guidelines for Prevention and Management of Teenage Pregnancy in School Settings in Uganda*. <https://ncduganda.org/wp-content/uploads/2025/03/ASSESSING-THE-2020-REVISED-GUIDELINES-FOR-PREVENTION-AND-MANAGEMENT-OF-TEENAGE-PREGNANCY-IN-SCHOOL-SETTINGS-IN-UGANDA-OCTOBER-2024-REPORT.pdf>
- Parsons, J., Edmeades, J., Kes, A., Petroni, S., Sexton, M., & Wodon, Q. (2015) Economic impacts of child marriage: a review of the literature. *The Review of Faith & International Affairs*, 13:3, 12-22. <https://doi.org/10.1080/15570274.2015.1075757>
- Psaki, S., Haberland, N., Mensch B., Woyczynski, L., & Chuang, E. (2022). Policies and interventions to remove gender-related barriers to girls' school participation and learning in low-and middle-income countries: A systematic review of the evidence. *Campbell Systematic Reviews*, 12, e1207. <https://doi.org/10.1002/cl2.1207>
- Psaki, S. R., McCarthy, K. J., & Mensch, B. S. (2017) Measuring gender equality in education: Lessons from trends in 43 countries. *Population and Development Review*, 44(1), 117-142. <https://doi.org/10.1111/padr.12121>
- Rasmussen, B., Maharaj, N., Sheehan, P., & Friedman, H. S. (2019). Evaluating the employment benefits of education and targeted interventions to reduce child marriage. *Journal of Adolescent Health*, 65(1), S16-S24. <https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2019.03.022>

- Rokicki, S., Cohen, J., Salomon, J. A., Fink, G. (2017). Impact of text-messaging program on adolescent reproductive health: a cluster-randomized trial in Ghana. *Am J Public Health*. 107(2):298-305. <https://doi.org/10.2105/AJPH.2016.303562>
- Santelli, J. S., Spindler, E., Moore, E., & McGovern, T. (2019). Criminalising sexuality or preventing child marriage: Legal interventions and girls' empowerment. *The Lancet Child & Adolescent Health*, 3(4), 206-208. [https://doi.org/10.1016/S2352-4642\(18\)30370-5](https://doi.org/10.1016/S2352-4642(18)30370-5)
- UNFPA. (2021). *Teenage Pregnancy Factsheet* (Issue brief). United Nations Population Fund. https://uganda.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/teenpregnancy_factsheet_3.pdf
- UNICEF. (2024). *Child Marriage Database* (May 2024). UNICEF Global Databases. <https://data.unicef.org/topic/child-protection/child-marriage/>
- World Bank. (2012). *World Development Report 2012: Gender Equality and Development*. <https://documents1.worldbank.org/curated/en/492221468136792185/pdf/646650WDR0201200Box364543B00PUBLIC0.pdf>
- Wodon, Q., Onagoruwa, A., Malé, C., Montenegro, C., Nguyen, H., & de la Brière, B. (2020). *How Large is the Dividend? Measuring Selected Impacts and Costs of Gender Inequality* [the cost of gender inequality notes series]. World Bank. <https://doi.org/10.1596/33396>

* Deze bronnen zijn geanalyseerd in het kader van de inhoudsanalyse.

Bijlage A

Figuur A1

Thematische codeboom

Noot. Gebaseerd op de documentanalyse van beleidsmaatregelen tegen kindhuwelijken en tienerzwangerschappen in Zambia en Oeganda.

Tabel A2*Beschrijvingen van de codes*

Codes	Beschrijvingen
Financiële ondersteuning	Deze hoofdcode betreft de financiële hulp om toegang tot het onderwijs te verbeteren economische barrières te verminderen.
Schoolbeurzen/ schoolsubsidies	Beleid dat financiële ondersteuning biedt in de vorm van volledige vergoeding van het schoolgeld of in de vorm van bijvoorbeeld vergoedingen van uniformen of lesmateriaal.
Afschaffen schoolgeld	Beleid dat zich richt op het wegnemen van financiële drempels zoals schoolgeld voor de toegang tot onderwijs.
Voorwaardelijke geldtransfers (CCT's)	Financiële of materiële bijdragen (voorwaardelijk of onvoorwaardelijk) aan gezinnen/individuen om armoede te bestrijden en school deelname te verhogen.
Betrekken van de gemeenschap	Deze hoofdcode benadrukt de betrokkenheid van gemeenschappen zoals ouders, leerkrachten, religieuze leiders. Bijvoorbeeld via bewustwording en gedragsverandering.
Gemeenschapsdialogen	Bijeenkomsten waarbij gemeenschapsleden in gesprek gaan over de schadelijke sociale

	normen zoals kindhuwelijken en tienerzwangerschappen.
Training van de lokale leiders	Intensieve training van de gemeenschapsleden/ begeleiders van de gemeenschapsdialogen en een systeem om de voortgang te monitoren.
Brede samenwerking met gemeenschapsactoren	Het betrekken van lokale sleutelfiguren zoals ouders of religieuze leiders. bij bewustwording rond kindhuwelijken en tienerzwangerschappen bij bredere, collectieve inspanningen in de gemeenschap zonder dat het specifiek over gemeenschapsdialogen gaat.
Bewustwordingsactiviteiten ter preventie/ management van kindhuwelijken en tienerzwangerschappen	Beschrijft activiteiten die als doel hebben om kennis en de houding van jongeren en hun gemeenschap te beïnvloeden t.o.v. tienerzwangerschappen en kindhuwelijken. Bijvoorbeeld activiteiten in de gemeenschap of campagnes via media.
Multidimensionale aanpak	Beleid of interventies die zich richten op meerdere niveaus tegelijk zoals het individu, het gezin, de gemeenschap óf meerdere thema's zoals onderwijs, wetgeving of gezondheidszorg.

Seksuele voorlichting en informatie over reproductieve gezondheid	Deze hoofdcode betreft beleidsmaatregelen die zich richten op het verstrekken van kennis over seksuele gezondheid en reproductieve rechten.
Levensvaardighedeneducatie	Educatieve interventies die zich niet alleen richten op SRHR, maar dit combineren met educatie over besluitvorming, zelfvertrouwen en weerbaarheid of sociale vaardigheden.
Schoolgeoriënteerde seksuele voorlichting	Seksuele voorlichting (SRHR: seksuele en reproductieve gezondheid en rechten) binnen het onderwijs.
Toegang tot SRHR- informatie buiten school	Voorziening van SRHR-informatie via media, digitale platforms of community centra.
Veilige ruimtes voor meisjes	Veilige omgevingen/ ruimtes waar meisjes toegang hebben tot SRHR-informatie en ondersteuning.
Leeftijdsadequate seksuele voorlichting	Seksuele voorlichting die is afgestemd op de leeftijd en ontwikkelingsfase van kinderen en jongeren.
Onderwijs als preventiestrategie	Beleid of interventies die via stimulering van onderwijs bijdragen aan het verminderen van kindhuwelijken en tienerzwangerschappen.

Vormgeving van beleid	Deze hoofdcode betreft de manier waarop beleidsmaatregelen worden ontworpen en worden geïmplementeerd.
Multisectorale aanpak	Samenwerking tussen verscheidene sectoren zoals ministeries of organisaties om problemen zoals kindhuwelijken en tienerzwangerschappen aan te pakken.
Richtlijn over re-integratiebeleid	Formele richtlijn gericht op het faciliteren van herintreding van tienermoeders in het onderwijssysteem.
Abstinentie als seksuele voorlichting	Onderdeel van seksuele voorlichting die de nadruk legt op seksuele onthouding, vaak tot een bepaalde leeftijd of tot aan het huwelijk.
Monitoring en evaluatie van beleid	Systematisch monitoren en evalueren van beleid of interventies.
Ondersteunende maatregelen en begeleiding	Deze hoofdcode omvat maatregelen en diensten die gericht zijn op het ondersteunen van meisjes die te maken hebben met kindhuwelijken/tienerzwangerschappen.
Counseling en psychosociale begeleiding	Psychosociale, gedragsmatige of andere vormen van ondersteuning voor meisjes (en hun gezin), gericht op zowel preventie van kindhuwelijken en tienerzwangerschappen als op begeleiding van tienermoeders.

Meldingsmechanismen voor meisjes	Formele of informele structuren binnen of buiten school waar meisjes (of andere betrokkenen) melding kunnen doen van zwangerschap, discriminatie, misbruik of andere gerelateerde problemen.
Beperkte duurzaamheid van beleid	Deze hoofdcode verwijst naar moeilijkheden bij het langdurig voortzetten van beleidsmaatregelen.
Tijdelijkheid/ beperktheid van financiering	Beleid dat ontbreekt aan structurele of langdurige financiële ondersteuning.
Afname effect na afloop interventie	Positieve effecten van de interventie/beleid verdwijnen zodra de financiële ondersteuning wegvalt.
Implementatieproblemen	Logistieke uitdagingen bij de uitvoering van multicomponent-interventies of problemen bij de implementatie door andere oorzaken die de duurzaamheid van een interventie beperken.
Effectiviteit multicomponent-interventies	Deze hoofdcode verwijst naar de effectiviteit van interventies die meerdere thema's combineren zoals onderwijs, gezondheidszorg en wetgeving.
Te brede focus	Verlies van effectiviteit door gebrek aan focus of te veel doelstellingen binnen één interventie.

Beperkingen van wetgeving	Deze hoofdcode betreft juridische obstakels die de uitvoering of effectiviteit van beleid tegen kindhuwelijken en tienerzwangerschappen belemmeren.
Ontbreken van handhaving	Wetgeving t.a.v. kindhuwelijken en tienerzwangerschappen bestaat, maar wordt onvoldoende gehandhaafd.
Onbedoelde gevolgen van wetgeving	Wetgeving tegen kindhuwelijken en tienerzwangerschappen kan leiden tot geheimhouding van huwelijken of bestraffing van meisjes.
Gebrek aan samenhang met andere interventies	Wetgeving bevat te weinig samenhang met interventies die onderliggende oorzaken van kindhuwelijken en tienerzwangerschappen aanpakken.
Tegenstrijdige of inconsistente wetgeving	Wetten om meisjes te beschermen tegen kindhuwelijken of tienerzwangerschappen worden ondermijnd door (verouderde) conflicterende wetten.
Stigmatisering en sociale barrières	Hoofdcode die verwijst naar negatieve sociale en culturele normen die het moeilijk maken voor meisjes om deel te nemen aan het onderwijs of andere maatschappelijke activiteiten.

Stigmatisering van (zwangere) meisjes en tienermoeders	Beschrijft negatieve sociale attitudes en discriminatie jegens meisjes/tienermoeders.
Verandering van sociale en culturele normen	Preventie van kindhuwelijken en tienerzwangerschappen door middel van het veranderen van sociale en culturele normen.
